

UVODNI POSVET O PRIPRAVI REGIJSKEGA PROSTORSKEGA PLANA Primorsko-notranjske regije

17. april 2024, PIP Perspektiva, Postojna

POROČILO

Facilitiranje, zapis in fotografije:

mag. Natalija Vrhunc, Poslovno svetovanje in vodenje delavnic s.p.

Sašo Kronegger, 3P izobraževanje in svetovanje ter Zavod OS

NAMEN

- postaviti v ospredje razmišljanje o prostorskem razvoju regije kot celote
- usmerjeno razmisliti, kakšen je možen razvoj regije 2035
- razmisliti o dejavnostih, ki jih želimo prednostno umeščati v prostor in o prednostnih območjih za njihovo umestitev
- razumeti izzive in priložnosti posameznih področij razvoja
- slišati deležnike, kako oni vidijo različne možne prihodnosti regije
- povezovanje deležnikov in vzpostavljanje zaupanja za nadaljnje sodelovanje

1. del: Kakšen razvoj v regiji si želimo v naslednjih 10 letih na naslednjih področjih, ob upoštevanju potreb / potencialov / priložnosti in ovir/izzivov v regiji?

- razvoj gospodarskih con in javne infrastrukture ter energetska oskrba
- razvoj območij poselitve in družbene infrastrukture
- kmetijska območja in gozdovi
- območja zavarovane narave in razvoj zelenega turizma
- *horizontalna tema: podnebne spremembe*

1.skupina

	Gospodarske cone, GJI, energetika	Poselitev in družbena infrastruktura	Kmetijstvo in gozdarstvo	Narava in turizem
Potrebe	IOC Postojna = možne lokacije	nova stanovanja pomanjkanje javnih površin bazen socialna stanovanja	sanacija kaj z nekvalitetnimi zaraščenimi površinami 20% zaraščenih površin	aktivni turizem sodelovanje turističnih organizacij predstavitev vsega
Izzivi - ovire	sprejetje planov politika pomanjkanje prostorske strategije visoke investicije	spalno naselje pomanjkanje prostorske strategije	politika ustrezna sanacija sodelovanje z lokalnimi gozdarji	organizacija povezovanje med občinami v regiji Poček
Potenciali - priložnosti	dobra prometna lega IOC Postojna razpoložljiva zemljišča, povpraševanje je	dobra prometna lega povpraševanje je	samooskrba (kmetijstvo) živinoreja - drobnica	dobra praksa kolesarski turizem pohodništvo lovski turizem (foto)
Želeni razvoj regije 2035?	<ul style="list-style-type: none"> • Postojna rabi IOC • nova delovna mesta - nova stanovanja, zmanjšanje dnevnih migracij • predstavitev naravnih / družbenih znamk • regijsko povezovanje občin za vse sklope 			

2..skupina

	Gospodarske cone, GJI, energetika	Poselitev in družbena infrastruktura	Kmetijstvo in gozdarstvo	Narava in turizem
Potrebe	večja območja	stanovanja (najemniška)	razvoj zelenih delovnih mest	gostinski turizem

		javni prevoz nova delovna mesta -> novi javni objekti		oddaja sob (dnevni turisti)
Izzivi - ovire	prostor za gospodarsko rabo infrastruktura (posodobitev, izboljšava, kapaciteta, odpornost, umestitev avtoceste)	revitalizacija obstojećih naselij z milejšim pristopom varovanja celovit pristop k urejanju naselji (PM, javni prostori, javni program)		
Potenciali - priložnosti	visoko tehnološka delovna mesta start up in zelena podjetja OVE, nadgradnja električnega omrežja dvojna raba (poslovni objekti)	obuditev praznih naselij, GJI v že obstoječa morebitne spodbude za prenovo ohranjanje običajev v obstojećih naseljih vključevanje priseljencev k skupnosti		
Želeni razvoj regije 2035?	<ul style="list-style-type: none"> visokotehnološka delovna mesta v ustreznih conah z ustrežno GJI (avtocesta, železnica, energetika, javni prevoz) → manj izseljevanja, več prebivalstva, večje potrebe po javnih objektih → nova mestna občina ekološko kmetovanje, povezava s turizmom (finančne spodbude) izkoristek varovanih območij 			

3.skupina

	Gospodarske cone, GJI, energetika	Poselitev in družbena infrastruktura	Kmetijstvo in gozdarstvo	Narava in turizem
Potrebe	komunikacija z državo	podporna infrastruktura + stanovanja	nepremičninski davek	odstranitev Počka čista voda

	<p>prostor, urejene kapacitete</p> <p>infrastruktura</p>	<p>nepremičninski davek</p>		<p>strategije</p>
<p>Izzivi - ovire</p>	<p>politika zakonodaja</p> <p>trajanje postopkov</p>	<p>OPPN</p> <p>dolgotrajni postopki</p>	<p>neusklajenost (kmetijstvo - več obdelanih površin; gozdarstvo - več gozda)</p> <p>poseganje v gozd</p> <p>razpršeno lastništvo</p>	<p>Poček</p> <p>gnojenje</p>
<p>Potenciali - priložnosti</p>	<p>skrajšanje postopkov</p> <p>večja agilnost države</p> <p>žage</p>	<p>pripravljena stavbna zemljišča</p> <p>nepremičninski davek</p>	<p>parcele s slabo bonitetno oceno</p>	<p>Omejitev Počka na 50 dni na leto, samo Slovenska vojska</p> <p>butični turizem</p> <p>Kalič</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • poenostavljeni postopki <ul style="list-style-type: none"> ○ urejene industrijske cone z infrastrukturo, različne ○ za prodajo in najem ○ razpršene • avtocesta do Hrvaške z gospodarsko javno infrastrukturo in zeleno energijo • + javni promet <ul style="list-style-type: none"> ○ večja frekvenca • ukinitvev Počka (osrednjega vadišča) oziroma zmanjšanje na 50 dni na leto, samo za Slovensko vojsko • nepremičninski davek 			

4.skupina

	<p>Gospodarske cone, GJI, energetika</p>	<p>Poselitev in družbena infrastruktura</p>	<p>Kmetijstvo in gozdarstvo</p>	<p>Narava in turizem</p>
--	---	--	--	---------------------------------

Potrebe	širitev obstoječih GC delovna mesta z višjo dodano vrednostjo (raziskave, razvoj), TT	pomanjkanje vrtcev, OŠ in stanovanj	združevanje razpršenih površin (komasacija)	lokalna ponudba (gostinstvo, prenočišča ...) povezovanje
Izzivi - ovire	krožno gospodarstvo zaščitena območja	umeščanje v prostor + financiranje družbene infrastrukture (zgolj na občinskem proračunu) ustrezno načrtovanje družbene infrastrukture (število otrok)	pomanjkanje lesno predelovalne verige	nepovezanost skupnega območja širšega krasa tranzitni gostje (Postojnska jama, morje)
Potenciali - priložnosti	regijske gospodarske cone energetska samooskrba (sončne elektrarne → zadruga) umeščanje ob avtocesto in železnico (degradirana območja)	visoka kvaliteta življenja narava, kultura aktivni prosti čas vključevanje priseljencev medkulturno povezovanje	zadruga oziroma kooperative samooskrba	identifikacija dejavnosti, ki bi jih lahko prebivalci izvajali znotraj zaščitene območij skupna promocija turistične ponudbe
Želeni razvoj regije 2035?	<ul style="list-style-type: none"> infrastrukturalna povezanost regije in celotne države (vsaj sosednje regije) “pametna vas” ⇒ smer razvoja regije (uravnoveženost) trajnostni turizem z vsemi podpornimi deležniki RGC + Raziskovalno / razvojno središče (Postojna) predlog, da se načrtuje za daljše obdobje kot 10 let. EU načrtuje za obdobje 50 let 			

5.skupina

	Gospodarske cone, GJI, energetika	Poselitev in družbena infrastruktura	Kmetijstvo in gozdarstvo	Narava in turizem
Potrebe	<p>delovna mesta</p> <p>premalo stavbnih površin za gospodarske cone</p> <p>več degradiranih površin</p> <p>slabša energetska infrastruktura</p> <p>premalo znanja pri modernizaciji in dodatki pri dodani vrednosti</p> <p>lastništvo</p>	<p>premalo stavbnega fonda in stavbnih površin</p> <p>veliko praznega stavbnega fonda</p> <p>premalo integracije tujcev</p> <p>premalo rekreacijskih površin za mlade</p> <p>neurejeno lastništvo</p>	<p>nizka dodana vrednost produktov</p> <p>premalo znanja za prilagajanje podnebnim spremembam</p> <p>premalo prilagajanja vzgoje in kulture</p> <p>primerni prostori</p> <p>premalo znanj pri modernizaciji</p> <p>razpršeno lastništvo</p>	<p>premalo namestitvenih kapacitet</p> <p>premalo ohranjanja stanja</p> <p>premalo razumevanja prednosti ohranjanja narave</p> <p>premalo skrbi za vodne vire</p>
Izzivi - ovire	<p>zmanjšanje + upravljanje negativnih učinkov - emisij umeščanje - regijsko ali razpršeno lastništvo - neurejeno</p>	<p>lastništvo nadomeščanje zemljišč (stavbna zemljišča za kmetijska zemljišča)</p>	<p>opuščanje kmetij neuporaba kmetijskih zemljišč</p>	
Potenciali - priložnosti	<p>ponovna uporaba degradiranih površin koncentracija</p>	<p>ponovna uporaba stavbnega fonda davek na nepozidana zazidljiva zemljišča koncentracija</p>		
Želeni razvoj regije 2035?	<p>2035:</p> <ul style="list-style-type: none"> ni več praznega stavbnega fonda ni več degradiranih površin 			

	<ul style="list-style-type: none"> • imamo veliko dreves v mestih + v industrijskih conah • nično odseljevanje iz regije • visoka stopnja samooskrbe - hrana + energija + delovna mesta • izboljšanje možnosti mobilnosti - javni promet, <i>car sharing</i> • izboljšana raba + dodana vrednost naravnih virov - gozd, voda • višja vrednost produktov - kakovostnejši + inovativni - krožno gospodarstvo • ohranjena narava + zavednost • razumevanje interesnih skupin • sociala - dobra dolgotrajna oskrba, integracija priseljencev
--	---

6.skupina

	Gospodarske cone, GJI, energetika	Poselitev in družbena infrastruktura	Kmetijstvo in gozdarstvo	Narava in turizem
Potrebe	<p>kakovostna delovna mesta</p> <p>koncentrirane industrijske cone</p>	<p>ohraniti prebivalce na vsaj sedanji številčni ravni</p> <p>integracija priseljencev</p> <p>skrb za starejše</p> <p>zadržanje mladih v regiji</p>	<p>uporaba lokalnih kmetijskih produktov v javnih institucijah</p>	<p>vračanje v lokalno skupnost s strani upravljavcev naravnih dobrin (primer Pivških jezer)</p>
Izzivi - ovire	<p>nizka dodana vrednost storitev, produktov</p> <p>obstoječim podjetnikom v regiji nuditi več priložnosti</p>	<p>kakovostna družbena infrastruktura (šole, domovi)</p> <p>obnova obstoječih stavb; energetska učinkovitost letih</p>	<p>ekstenzivno kmetijstvo</p> <p>kmetijstvo prilagojeno naravnim danostim</p> <p>OVIRA: kapital -> GERKi -> vračanje naravi</p>	<p>Izziv: trajnostna mobilnost; spodbujanje kmetijstva</p> <p>upravljanje naravovarstveno pomembnih območij (usmerjanje obiskovalcev)</p> <p>primer: Planinsko polje, Rakov Škocjan</p> <p>Divje kampiranje onesnaževanje okolja</p>

Potenciali - priložnosti		<p>ohranjena narava, prostor, kjer živimo</p> <p>kakovostno življenje</p> <p>centri medgeneracijskega sodelovanja</p> <p>prenos tradicionalni znanj na podeželju in prenos digitalnih znanj na starejše</p>	<p>sodelovanje med sektorji</p> <p>svetovanje glede saditve primernih sort dreves</p> <p>les kot surovina, ne izvažanje</p>	ohranjena narava
Želeni razvoj regije 2035?	<ul style="list-style-type: none"> uravnotežen razvoj → zelena regija, ki nudi kakovostno bivanje prebivalcem ter zagotavlja visokotehnoški razvoj 			

7.skupina

	Gospodarske cone, GJI, energetika	Poselitev in družbena infrastruktura	Kmetijstvo in gozdarstvo	Narava in turizem
Potrebe	<p>jih ni zadosti - gospodarskih con</p> <p>OVE, URE</p> <p>hitra cesta Postojna - Jelšane - povezava Slovenija - Hrvaška</p> <p>Vlak</p>	<p>javna infrastruktura (trajnostna mobilnost)</p> <p>ohranjanje družbenih servisov v urbanih območjih</p>	<p>kmetijska organizacija</p> <p>dolgoročna vizija</p>	<p>namenska infrastruktura za turistično rabo</p> <p>izboljšanje upravljanja zavarovanih območij</p>
Izzivi - ovire	<p>Umeščanje GC povezano z infrastrukturo širitev kam? (na kmetijska zemljišča)</p>	<p>razdrobljenost parcel - zazidalnih območij</p> <p>nerešena zemljiška knjiga</p>	<p>zaraščanje kmetijskih zemljišč</p> <p>neugodna starostna struktura</p>	<p>ne-prepoznanost turizma kot gospodarske dejavnosti</p>

	dostopnost gospodarskih con		neusklajenost (EU direktiv) s slovenskimi razmerami subvencije	prenizka ambicioznost deležnikov
Potenciali - priložnosti	brezogljične gospodarske cone vetrnice	višja kvaliteta življenja praznjenje centrov spodbujanje poselitve podeželja	Natura 2000 biodiverziteta biomasa končni produkti v lesarstvu CO2 vezava zniževanje ogljirnčnega odtisa	neokrnjenost obmejna regija
Želeni razvoj regije 2035?	<ul style="list-style-type: none"> • poenostavitev in skrajšanje postopkov • zeleni razvoj in ohranjanje biodiverzitete • dolgoročne strategije za vse 4 sklope • Poček - ukinitiv • sprememba zakonodaje vezane na EU ureditev in prilagoditev slovenskim razmeram • večja povezanost regije, promet, ... • celovito obravnavanje prostorskega razvoja regije • razvoj trajnostnega turizma (določiti območja za butični / množični) • usmerjanje turističnih poti 			

8.skupina

	Gospodarske cone, GJI, energetika	Poselitev in družbena infrastruktura	Kmetijstvo in gozdarstvo	Narava in turizem
Potrebe	prostori za male obrtnike več površin	stanovanja (tudi najem) delovna mesta	večja vključenost v odločanje	dolgoročno varstvo narave tudi na državnih zemljiščih jasno coniranje

		podporna infrastruktura (šole, ZD, vrtci, ...)		
Izzivi - ovire	veliki pritiski za umeščanje OVE brez repa in glave ? zeleni prehod?	neenakomerni pritiski uravnoteženje stanovanjskih potreb z infrastrukturo dolgi in dragi postopki subvencije za obnovo starih objektov	prevelike omejitve - naravovarstveni ekstremizem (OOTT.) v ZRSVN delna samooskrba	masovni turizem - omejiti na domače ponudnike
Potenciali - priložnosti	javni prevoz ugodna transportna lega -> stičišče	obnova obstoječega stavbnega fonda -> spodbude	ohranjanje kulturne krajine identiteta prostora ekološka pridelava	do danes zaradi domačinov ohranjena narava širitev Notranjskega parka tudi na Planinsko polje
Želeni razvoj regije 2035?	<ul style="list-style-type: none"> • ohranjanje identitete regije • regijsko povezovanje zavarovanih in ohranitvenih območij • višja dodana vrednost delovnih mest + več delovnih mest • prioritete morajo biti jasneje določene • nagrajevanje in spodbujanje kmetijskega upravljanja (ne samo omejitve) • doseganje regijskih ciljev z zagotovitvijo lokalnih potreb 			

9.skupina

	Gospodarske cone, GJI, energetika	Poselitev in družbena infrastruktura	Kmetijstvo in gozdarstvo	Narava in turizem
Potrebe	širitev oziroma nove podjetniške cone industrijske cone bi morale biti	visoke potrebe po nepremičninah neprofitna stanovanja	veliko zaraščenih področij (kmetijskih) rešiti razdrobljeno lastništvo	privabiti delovno silo v sektor turizma

	izven mesta (centra)	javni prevoz + infrastruktura (AP)		zaščititi naravno in kulturno dediščino
Izzivi - ovire	ni prostora Ni OPPN-ja visoka stopnja zaščiteneh območij	najti primeren prostor in dovolj prostora za stanovanjsko gradnjo zagotoviti primerno družbeno infrastrukturo	združevanje lastnikov v skupnosti (interesne) prepričati ljudi v sodelovanje ni viškov pridelave staranje kmetov	povezovanje turističnih ponudnikov varstvo naravne dediščine tranzitni turizem delovna sila (turizem)
Potenciali - priložnosti	Prestranek ureditev con ob prometnicah, železnici, AC	umik industrijskih con iz naselij na odročno mesto ter tam ustvariti stanovanjske soseske (na območju bivših IOC op. Sašo)	združevanje v skupnosti spodbuda mladim kmetovalcem in mladim prevzemnikom	čista, neokrnjena narava pridelava ekološke hrane (povišanje samooskrbnosti) <i>outdoor</i> turizem → promocija
Želeni razvoj regije 2035?	<ul style="list-style-type: none"> • delovna mesta z višjo dodano vrednostjo (farmacija) • planirati zelene površine, otroška igrišča v mestih • stanovanjska gradnja • več kmetijske proizvodnje (mlečni izdelki, sadjarstvo, zelenjava - rastlinjaki) → eko hrana / višja cena - domače • več samooskrbnosti • povezani turistični ponudniki in sodelovanje (primer projekta SReST, Občina Postojna) • trajnostni turizem 			

KLJUČNE UGOTOVITVE:

Krovne teme

- Uravnoteženost razvoja vseh panog
- Načrtovanje razvoja za daljše obdobje od 10 let
- Usklajeni skupni cilji in prioritete (brez izgube avtonomije)
- Razvoj naj gre v smeri zelene regije:
 - Zelena energija v gospodarstvu in lokalno
 - Ohranjanje zelenih območij / površin
 - Trajnostni turizem
 - Ekstenzivno kmetijstvo
- Ohranjanje identitete regije in ne popuščanje kapitalnim interesom in na tej podlagi dvig BDP in rast standarda

Trajnostna mobilnost in izboljšanje prometnih povezav

- Trajnostna mobilnost (javni promet, boljše povezave, 'car sharing' in druge inovativne oblike trajnostnega prevoza ...)
- Urejena infrastruktura in prometne povezave (javni prevoz)
- Avtocesta do Hrvaške (z urejeno gospodarsko infrastrukturo - GC) in javni prevoz

Konsolidirana turistična ponudba v skladu z naravo

- Izkoristek varovanih območij v namen trajnostnega turizma
- Razvoj novih turističnih produktov (sinergija med naravo in turizmom)
- Razvoj turizma na podlagi ustrezne infrastrukture in usmerjanja turističnih tokov
- Povezovanje turističnih organizacij / ponudnikov

Urejene in strateško razporejene gospodarske cone z dodano vrednostjo

- Urejene GC z infrastrukturo, kjer se lahko umeščajo tako podjetja v razvoju in rasti, kot večja podjetja - investitorji
- IOC Postojna
- Infrastrukturalna povezanost – umeščati gospodarske cone ob avtocesti / železnici
- Razvoj gospodarskih dejavnosti, ki bodo čez 35 let zagotavljale približno enako ohranjeno naravo
- Strateško in okolju ter prebivalcem prijazno umeščanje gospodarskih con v prostor
- Visoko tehnološka delovna mesta v ustreznih gospodarskih conah z ustrežno GJI
- Razvoj gospodarskih con in infrastrukture skladno s pogoji za razvoj gospodarstva z višjo dodano vrednostjo

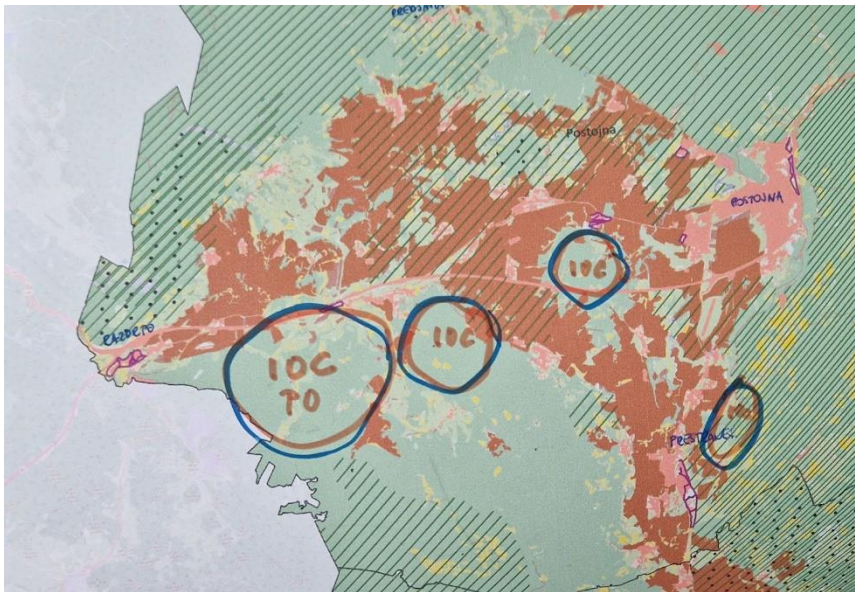
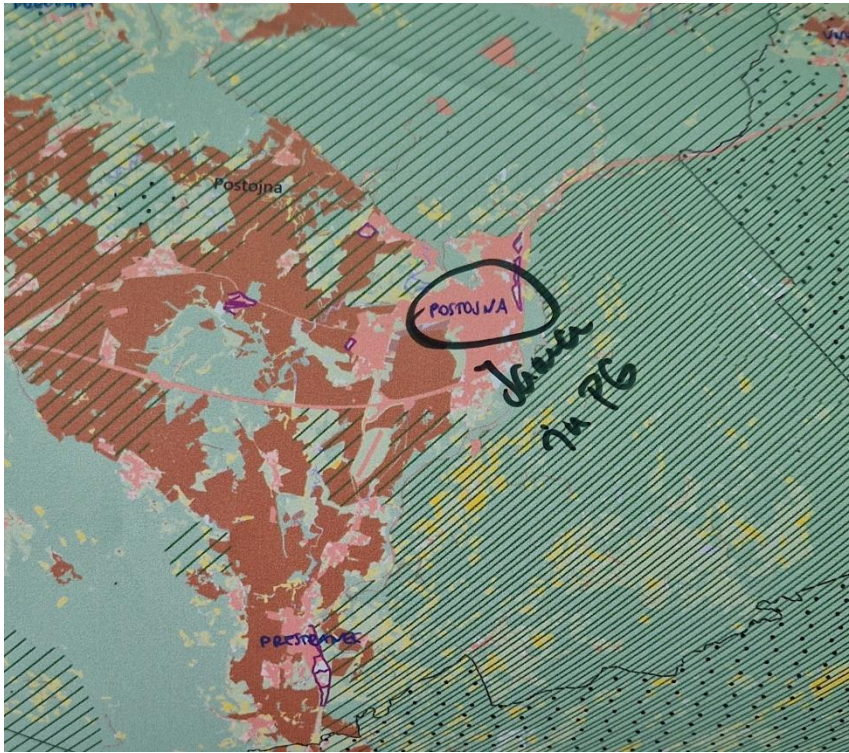
Uporaba praznega in degradiranega prostora

- Uporaba praznega in degradiranega prostora za gospodarstvo in poselitev
- Revitalizacija naselij
- Gradnja stanovanj
- Javni prevoz
- Nova mestna občina

Posamične ideje

- Razvoj dolgotrajne oskrbe in vključevanje izseljencev
- Več obdelovalnih površin in spodbujanje kmetijstva
- Izboljšanje komunalne infrastrukture
- Skrajšanje in poenostavitev postopkov (OPN, OPPN)
- Ohranjanje čiste vode in okolje (brez Počka)

Fotografije oznak na zemljevidih

2. del: Fokusrirana razprava v tematskih skupinah po področjih in PLENARNA RAZPRAVA

Gospodarske cone, GJI in energetika

1. Glede na izražene potrebe in povpraševanje po prostoru v conah:

Kje naj se obstoječe GC širijo?

- Ob železnici, AC, na degradiranih območjih, Orehovška brda, Plama
- Širjenje con kamor je možno.

Kje naj se vzpostavljajo nove GC?

- Neverke – proti železnici; Podskrajnik, Prestranek, Globovnik, Bač, mejni prehod Jelšane, Starod, IC Markovec
- Nove ob infrastrukturi, degradirana območja. Orehovška brda, Pivka

Kje bi bilo smiselno obstoječe GC ukinjati / preseliti?

- Ukinjati nikjer; Javor v Pivki bi bilo bolje nameniti za skupnostne namene.
- Postojna ima veliko razpršenih con, znotraj mesta so IG-jim kar ni primerna NRP, potrebno jih je spremeniti v vsaj v (mehke) poslovne cone, ki so bolj mesto tvorne oz. nameniti centralnim dejavnostim. V mestu programe zmeščati, npr. ureditev dvorane za igralnico, oddajanje ...
- Imamo dobre lokacije, ki niso omejene in imajo dober dostop do infrastrukture.

- V teoriji je veliko lažje podpreti preselitev gospodarskega subjekta, ki nekje deluje. V praksi pa je težko zaradi vseh dovoljenj, ki so potrebna. To je potrebno urejati v sodelovanju z lokalno skupnostjo.
 - Male cone sedaj obstajajo znotraj naselja in so pogosto umeščene ob železnici ali AC, tako da bi težko umestili tja kaj drugega. Npr. pekarna je neprimerna za industrijo, lahko pa je za fitnes, poslovno cono ...
2. Kakšen pristop predlagate pri prostorskem razvoju v prihodnje v primeru razpršenih con, kot na primer v Postojni, kjer je trenutno 17 con?
- Z ukrepi in spodbudami usmerjati razvoj in omejiti določene dejavnosti v conah
 - Usmerjati razvoj z ukrepi in spodbudami; selektivno, ne vseh dejavnosti, ne takih, ki obremenjujejo okolje. Občine ob prodaji to težko omejujejo; podjetniške spodbude lažje usmerjajo; prednost naj imajo dejavnosti z višjo dodano vrednostjo. Občina ima omejitve, tako da ne more izbirati kdo pride v industrijsko cono, ne sme pa omejevati konkurence, treba je najti način kako to urejati.
3. Je pravilno razmišljanje v smeri koncentracije te namembnosti - so v regiji dovolj 3 velike cone? Kako sinhronizirati umeščanje GC na ravni regije?
- Ni nujno, da so tri cone, je pa pomembno, da so koncentrirane.
 - Razmisliti o medobčinski GC
 - Svet regij naj sinhronizira umeščanje GC; spodbujati povezanost med odločevalci, da bodo vsi župani zadovoljni
 - Slediti strokovnim podlagam
 - Slavinje, Smrekce, Orehovška Brda – trije predlogi lokacij za cone v občini Postojna

Poselitev in družbena infrastruktura

1. Kakšne so na posameznih območjih znotraj regije potrebe / povpraševanje po stanovanjih in parcelah za novogradnje - hiše ali večstanovanjske stavbe in kje lahko umestimo to namembnost kot odgovor na te potrebe?
- Uporaba praznega stavbnega zemljišča + praznih stavb
 - višji NUSZ + davek na prazna stavbna zemljišča

- Analiza potreb, povpraševanj – tipologija stanovanj + demografija (kaj) – strategija – analiza kapacitet – družbene kapacitete, javna infrastruktura, naravni viri (voda); analiza nosilnih sposobnosti
 - Zgoščevanje naselij
 - Zvišati NUSZ, davek na prazna stanovanjska zemljišča, kar bi nas prisililo v boljšo rabo stavbnega fonda.
 - Analiza povpraševanja (stanovanja, starejši, nosilna kapaciteta območja...)
 - Analiza nosilne kapacitete je nujna. Potrebujemo jasno sliko. Se bomo širili, do kod je vzdržno?
 - Spodbujanje poseljevanja na območjih, ki so označena za poselitev.
 - Sprejeti strateške odločitve kako in kaj. To vse se veže tudi za gospodarstvo.
2. Kako zagotoviti prostorske pogoje, prilagojene mladim, da ostanejo na območju in hkrati potrebe izhajajoče iz staranje prebivalstva? Na kakšen način / kako lahko s prostorskimi ukrepi - umeščanjem - ustavimo praznjenje določenih območij?
- stanovanjske zadruge – soseske za mlade + starejše
 - spodbude – za souporabo /sobivanje stavbnega fonda
 - mobilnost – boljša prometna infrastruktura, JPP (avtobus, železnica), inovativni modeli prevoza
 - decentralizacija
 - štipendije za mlade, zagotavljanje dostopnega in javnega šolstva, spodbujanje za deficitarne poklice
 - e-oskrba starejših
 - Zgoščevanje naselij. Ustanovitev stanovanjskih zadrug, da lastniki velike stavbe souporabljajo z drugimi ljudmi. (Ljudje, sploh starejši, pogosto bivajo v prevelikih hišah, ki so neizkoriščene, hkrati pa imamo mlade, ki iščejo prostor za bivanje.)
3. Kam umestiti v prostor družbeno infrastrukturo, kot potrebno podporo poselitvi?
- vzporedno načrtovanje tudi družbene infrastrukture, zgoščevanje
 - Krepi mobilnost in družbeno infrastrukturo.
4. Na kakšen način / kako lahko s prostorskimi ukrepi vplivamo na status gradbenih parcel, ki zaradi razpršenega lastništva niso dostopne za nakup in predstavljajo neizkoriščen potencial?
- dodajanje igrišč, parkirnih mest

- Neurejeno je zemljiško knjižno stanje parcel. Razpršeno lastništvo je rak rana, ker se ne da urediti... postopki so dolgi.

Kmetijstvo

1. Kako preprečiti nadaljnje zaraščanje, širitev gozda in spodbuditi krčenje površin, ki so se zarasle v zadnjih desetletjih in tako prispevati k ohranjanju suhih kraških travnikov kot dragocenega habitata regije?

- primerne subvencije za kmetovanje / združevanje parcel
- povečanje poselitve na podeželju
- manj omejitev
- spodbude za širitev kmetijske proizvodnje in obdelovalnih površin
- uporaba lesne biomase; davčne spodbude za gojenje biomase, ki bi lahko zmanjševala odvisnost od fosilnih goriv
- Združevanje parcel (parcele od dna Cerkniškega jezera do vrha Javornikov so široke 10 metrov, zaradi tega jih je težko smiselno obdelovati).
- urejanje zadrževalnikov deževnice, sive vode, v kontekstu podnebnih sprememb
- vodo za namakanje zadržati v času velikih padavin;
- racionalna raba vode, akumulacija (Klivnik, Mola)
- Kmetijstvo in podnebne spremembe - potrebno je usmerjanje v zmanjševanje škode.
- Smiselno bi bilo razmišljati o zadrževalnikih vode za obdelovalne površine. Problem, kot je Klivnik.

2. Katere prostorske ukrepe bi morali sprejeti za ohranjanje odprtih površin med območji vasi in gozdom?

- opredelitev kmetijske namenske rabe prostora; določiti namembnost kmetijskih površin.
- spodbujanje samooskrbe 2x
- zelo pomembna sprememba zakonodaje s širitvijo obdelovalnih površin
- Primerne subvencije za kmetovanje
- Povečati poselitev na podeželju
- Gozdne površine (kakovostne, starejše od 20 let) se ohranja, ostalo zaraščanje kmetijskih površin naj se izteka.

3. S kakšnim pristopom lahko v prostoru prispevamo k zmanjšanju škode po divjadi in/ali velikih zvereh?

- povečanje odstrela divjadi
- ustrezen odstrel divjadi / velikih zveri ali več denarja za zaščito
- izvedba vseh gozdnogojitvenih del in poseka, ki je načrtovan
- popularizacija lova
- Ne širjenje stanovanjskih površin v gozd, ker se tako poveča konflikt z divjadjo.
- Povečati odstrel divjadi,
- Zaradi škode po divjadi bi morale prihajati višje podpore.
- Potrebno je ohranjati koridorske povezave za gibanje divjadi med različnimi deli gozdov (en koridor gre ob IOC Podskrajnik).

4. Kam predlagate umestitev gradnje nadomestnih in novih kmetijskih gospodarstev in objektov?

- novogradnje in širitve na obrobju obstoječih vasi
- je dovolj zaraščenih kmetijskih površin
- Nova kmetijska gospodarstva ob rob vasi. Okrog gospodarstev naj se ne planirajo novi nastanitveni objekti.

Gozdarstvo

1. Kako optimalno izkoristiti proizvodno funkcijo gozda glede na dane prostorske dejavnike in lastniško strukturo - kako spodbuditi lastnike gozdov za gospodarjenje (nego) v zasebnih gozdovih oziroma povečati vlaganja v gozd, morebitno združevanje posesti, spodbuditi sodelovanje lastnikov pri posegih?

- več in višje subvencije za izvedbo gojitvenih del
- povečanje davčne obremenitve
- ustanovitev združenja lastnikov gozdov; ustanavljanje združenj lastnikov gozdov; dodana vrednost združenja v skupnih naročilih in ponudbah.
- višje subvencije za izvedbo gozdnogojitvenih del, povečanje obremenitev (davkov)

2. Do katere mere in s kakšno dinamiko v prihodnje širiti gozdne površine - masko gozda na račun kmetijskih površin, ki se zaraščajo?

- gozdnih površin se v prihodnje ne širi; širjenje gozdnih površin ni potrebno, potrebno jih je čistiti

- potrebno je povečati kakovost gozdov
 - V državnih gozdovih se bolje gospodari, saj morajo zaradi zagotavljanja upravljaljskih certifikatov kakovosti opraviti vsaj 80% predpisanih gozdno-gojitvenih del.
3. Do kakšne mere je smiselno gozd umikati stran od naselij v povezavi z zmanjševanjem konfliktov z velikimi zvermi?
- čim bolj v skladu s širitvijo obdelovalnih površin
 - Gozd stran od naselij - s svojo poselitvijo NE v gozd.... odmik gozda in ohranjanje prostora med podelitvijo in gozdom je nujno.
4. V kolikšni meri dopustiti širjenje pašnikov v gozdnem prostoru?
- paša naj se izvaja samo ob naseljih
 - Izvedba vseh predpisanih gozdnogojitvenih del. Letni posek in pomlajevanje v gozdu povečujeta zalogo hrane za divjad... kar pomeni zadrževanje divjadi v gozdu, namesto iskanja hrane na kmetijskih površinah.
 - v skladu s strategijo, da ne pridemo do konflikta s pašno živino in divjadjo / divjimi zvermi
 - Pašnikov me v gozd, ker so sicer konflikti z velikimi zvermi.

Območja zavarovane narave in razvoj zelenega turizma

1. Kakšne razvojne priložnosti nam prinašajo zavarovana območja oz. območja ohranjene narave - je potrebno za kapitalizacijo (turizem) teh območij še kaj dodatno umestiti v prostor?
- Grožnja množičnega turizma, zato je potrebno je omejevanje in določitev nosilne kapacitete.
 - Strateška odločitev: Kaj razvijamo? Kaj ščitimo, da ne postane množično?
 - Ločevanje množičnega in trajnostnega turizma.
 - Lokalni skupnosti gre bolj za trajnostni turizem, potrebno je določiti nosilno kapaciteto.
 - Prinašajo priložnost trajnostnega turizma, za kar je potrebno:
 - o zagotovitev skupne infrastrukture
 - o omejevanje, usmerjanje in nadzor (*rangerji*)
 - o upravljanje zavarovanih območij
 - o podpreti vzpon butičnega turizma in ekološkega kmetijstva
 - o razvijati rekreacijski turizem, ki ne zahteva velikih prostorskih ureditev.

- Urediti vstopne točke (parkirišče, javni prevoz, e-mobilnost, WC, info točka)
2. Kje so po vašem mnenju ustrezne lokacije za potrebe nadaljnega razvoja turističnih dejavnosti: za namestitvene kapacitete (kampi, bungalovi, parkirišča za avtodome,...), za dejavnosti v naravnem okolju (bike park, downhill proge, vodni športi,...), za parkirišča ob lokacijah, namenjenih turističnim dejavnostim,...?
- Umeščanje ob:
 - o stičišča za motorni promet, bliže naseljem in proč od naravnih destinacij
 - o ob obstoječi in dostopni infrastrukturi
 - o razvoj alternativnih namestitvenih kapacitet: razpršeni hotel (združeni ponudniki v enem kraju)
 - o izven najbolj zavarovanih con, v ti. 'buffer cone'.
 - Razvijati kapacitete za celoletni turizem. Namestitve za celoletno turistično dejavnost. Na obstoječih površinah razvijati novo / dodatno ponudbo in zadržati sredstva na ravni regije.
 - Širši nabor dejavnosti pomeni več odpornosti.
3. Kakšen naj bo prostorski razvoj potencialnih lokacij za širšo turistično dejavnost: Klivnik, Mola, Mašun, Sviščaki, Kalič, Rakov Škocjan, Bloško jezero, območje Gradu Snežnik, dvorec Ravne, utrdbe Alpskega zidu ali kaj drugega,...?
- Razvijati trajnostni turizem in omejiti pritisk na Bloško jezero, Cerknisko jezero, Mašun, Kalič, Sviščake, Grad Snežnik.
 - Razvoj naj bo skladen z značilnostmi prostora in potrebami / trendi turističnih kapacitet.
 - Opredelitev prostorskega razvoja naj na široko opredeli dovoljene dejavnosti, z namenom lažjega pridobivanja investicij.
 - Večje naložbe (bike park) umeščati regijsko.
 - Povečati fleksibilnost sodelovanja med panogami, da okoljsko ne povozi vsega, da pa imamo skupne cilje.
4. Ali bi bilo potrebno kateremu od zavarovanih območij spremeniti režim varovanja in s tem rabe?
- Planinsko polje naj preide iz občinskega nivoja zavarovanja na državni nivo.
 - Povečati fleksibilnost in učinkovito medresorsko sodelovanje.

5. Bi bilo potrebno katero od zavarovanih območij razširiti ali zavarovano območje na novo umestiti?

- Ne.
- Povezovati zavarovana območja s ciljem enotnega upravljanja.
- Zaščita Planinskega polja. Razširiti režim varovanja in obstoječi zaščitni režim posodobiti.

